

Basel II – Søjle III

Risikorapport

26. februar 2009

Indledning.....	3
1. Målsætning og risikopolitikker	3
1.1 Markedsrisici.....	3
1.2 Kreditrisici	5
1.3 Operationelle risici	6
1.4 Likviditets risici.....	6
1.5 Forretningsrisici mm.	7
2. Anvendelsesområde.....	7
3. Basiskapital	7
4. Solvenskrav og den tilstrækkelige basiskapital	8
5. Modpartsrisiko	10
6. Kreditrisiko og udvandringsrisiko	11
7. Kreditvurderingsbureauer.....	15
8. Oplysninger om opgørelse af kreditrisiko under IRB-modellen	15
9. Markedsrisiko	15
10. Oplysninger om interne modeller (VAR-modeller).....	15
11. Operationel risiko	15
12. Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen.....	16
13. Renterisici i positioner udenfor handelsbeholdningen	16
14. Oplysninger vedrørende securitiseringer.....	16
15. Oplysninger vedrørende opgørelse af kreditrisiko i IRB-institutter	17
16. Oplysninger vedrørende de kreditrisikoreducerende metoder.....	17
17. Oplysninger om avancerede målemetoder til opgørelse af operationel risiko	18

Indledning

I forbindelse med BASEL II – Søjle III har de danske pengeinstitutter fået udvidet oplysningsforpligtelser over for omverdenen. Formålet med de nye oplysningsforpligtelser er at give bankens interessenter en bedre mulighed for at vurdere bankens risikoprofil og kapitalbehov og der igennem fremme markedsdisciplinen.

SPARBANK offentliggør søjle 3-oplysningerne mindst en gang årligt i forbindelse med offentliggørelsen af årsregnskabet. I tillæg til denne rapport henvises der til bankens hjemmeside (www.sparbank.dk) for yderligere information.

Der er ikke et revisionskrav til søjle 3-oplysningerne, og derfor er oplysningerne i denne rapport ikke revideret af intern eller ekstern revision. Derimod er der et krav om, at banken sørger for, at der er tilstrækkelig kontrol af de oplysninger, der ikke er omfattet af revisionen af årsrapporten.

Oplysningsforpligtelserne vedrørende søjle 3-oplysningerne er specificeret i kapitalbekendtgørelsens bilag 20 og omfatter 17 specifikke punkter. Disse punkter kan inddeles i 5 hovedgrupper:

- Markedsrisiko
- Kreditrisiko
- Operationel risiko
- Risikostyrings- og risikopolitik
- Risiko på basiskapitalen

I den efterfølgende gennemgang vil de 17 kapitler modsvare de 17 punkter, der er opstillet i kapitalbekendtgørelsens bilag 20, i samme nummereret rækkefølge.

1. Målsætning og risikopolitikker

I dette kapitel er SPARBANKs målsætning og risikopolitikker beskrevet i forhold til de forskellige risikotyper. SPARBANK opdeler risici i henhold til følgende fem risikotyper:

- Markedsrisici
- Kreditrisici
- Likviditets risici
- Operationelle risici
- Forretningsrisici mm.

1.1 Markedsrisici

SPARBANK definerer markedsrisikoen som risikoen for, at banken lider tab som følge af bevægelser på de finansielle markeder.

SPARBANKS grundlæggende politik vedrørende markedsrisiko er, at banken ønsker at holde sådanne risici på et relativt lavt niveau. Denne risikoadverse holdning til markedsrisici afspejler sig direkte i størrelsen af de beføjelser, der er fastsat af bankens bestyrelse og efterfølgende delvist videregivet af bankens direktion.

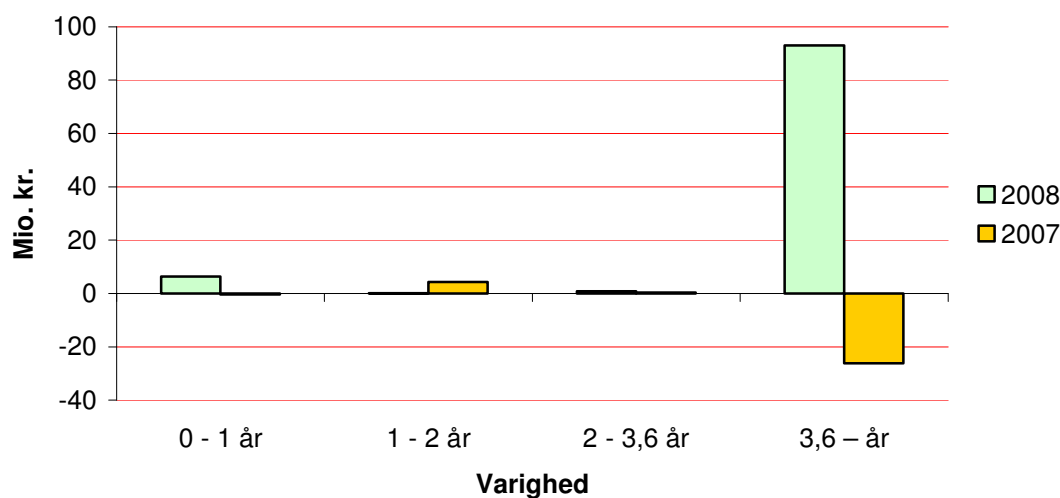
SPARBANK opdeler sin markedsrisiko i tre hovedgrupper: renterisiko, valutarisiko og aktierisiko.

Renterisiko

Renterisikoen er defineret, som det tab SPARBANK vil blive påført ved en 1 procentpoint parallelforskydning af renteniveauet i samtlige valutaer (omregnet til DKK).

Renterisikoen udgør i 2008 6,9 % af kernekapitalen efter fradrag mod -1,2 % i 2007. Af figur 1 fremgår SPARBANKS renterisiko fordelt på modificeret varighed. Som det fremgår af figur 1, har SPARBANK haft en væsentlig stigning i renterisikoen i positioner af længere varighed. Årsagen til denne stigning skal findes i bankens forventninger til den fremtidige rentestruktur. På trods af denne stigning er SPARBANKS renterisici dog stadigvæk på et lavt og acceptabelt niveau.

Figur 1. Renterisiko fordelt efter modificeret varighed

Valutarisiko

Valutarisiko er defineret, som det tab SPARBANK vil blive påført i forbindelse med udsving i de fremmede valutaer, hvori SPARBANK har en større eller mindre eksponering.

SPARBANKS valutarisiko målt ved valutakursindikator 2 er meget begrænset og udgjorde per ultimo 2008 kun 0,2 % af kernekapitalen efter fradrag mod 0,1 % per ultimo 2007.

Aktierisiko

Aktierisikoen er defineret som det tab, SPARBANK vil blive påført ved et fald i aktiekurserne på 10 %.

SPARBANKS beholdning af obligationer opgjort til dagsværdi udgjorde per 31. december 2008 kr. 2.987 mio., mens aktiebeholdningen udgjorde kr. 371 mio. (heraf udgjorde anlægsaktierne kr. 215 mio.). Af nedenstående tabel fremgår SPARBANKS aktierisici opdelt på aktietype.

Aktierisici ved fald i kurser på 10 %

Mio. kr.	2007	2008
Aktier ekskl. anlægsaktier	24,9	15,6
Anlægsaktier	23,3	21,5
I alt	48,2	37,1

Som det fremgår af ovenstående tabel, så er der det seneste år sket en formindskelse af den mængde aktierisici, som SPARBANK er eksponeret overfor.

Styring af markedsrisici

SPARBANK har en stram styring og kontrol med både størrelsen og typen af den markedsrisiko, som banken er eksponeret overfor.

De overordnede rammer, for hvor meget markedsrisiko SPARBANK maksimalt ønsker at påtage sig, bliver fastlagt af SPARBANKS bestyrelse. Rammerne bliver herefter udstukket til direktionen, som uddelegerer disse beføjelser længere ned i organisationen.

Tilsynet med at de bevilligede rammer og beføjelser bliver overholdt ligger hos Middle Office, som organisatorisk er placeret under Økonomiafdelingen. Middle Office har blandt andet ansvaret for at kontrollere, at de rammer, der er udstukket af henholdsvis bestyrelsen / direktionen / investeringsdirektøren, bliver overholdt.

1.2 Kreditrisici

SPARBANK definerer kreditrisiko som risiko for, at debitor ikke har evnen eller viljen til at honorere sine forpligtelser over for SPARBANK.

Bankens fokuskunder er mindre og mellemstore virksomheder samt privatkunder med dokumenteret økonomisk ordnede forhold.

Generelt tilstræber SPARBANK, at al kreditgivning skal ske, så indtjening i den enkelte forretning står mål med risikoen. Derudover ønsker SPARBANK at sprede långivningen mest muligt på såvel brancher som geografiske områder for derved at sprede risikoen. Da SPARBANK ikke ønsker, at tab på en enkeltkunde skal kunne medføre underskud i bankens regnskab, tilstræbes det at enkeltengagementer, som hovedregel ikke overstiger 10 % af bankens basiskapitalgrundlag.

SPARBANK er i dag en landsdækkende bank med filialer i de fleste større byer i Danmark. Derudover er SPARBANK også repræsenteret med tre filialer i Grønland, hvilket giver en geografisk god spredning.

Den kundeansvarlige/filialansvarlige har det daglige ansvar for at overvåge og behandle overtræk. Dog sker der fra centralt hold (Kreditkontoret) ud fra en stikprøvemæssig tilgang kontrol med, at denne overtræksbehandling overholdes. Derudover bliver alle overtræk

over en bestemt størrelse automatisk indrapporteret til Kreditkontoret. Kreditkontoret har også ansvaret for at overvåge, at der fra filialernes side sker den nødvendige behandling af svage og nødlidende engagementer.

Kvartalsvis udsender Kreditkontoret lister til filialerne med de kunder, der udviser objektive kriterier for en mulig nedskrivning. Filialerne har derefter ansvaret for at gennemgå disse lister med henblik på en nedskrivningsvurdering.

Ansvaret for overvågningen af at bankens kreditpolitik efterleves ligger hos Kreditkontrollen, som er en centralt forankret funktion under Kreditkontoret. Kreditkontrollen tager jævnligt ud på kontrolbesøg til de enkelte filialer for at kontrollere, at de gældende forretningsgange overholdes.

I forbindelse med at den finansielle krise eskalerede, har SPARBANK foretaget en yderligere opstramning af bankens kreditpolitik for derved at stå endnu stærkere i en situation med nedadgående konjunkturer.

1.3 Operationelle risici

SPARBANK definerer operationel risiko som risiko for tab på grund af utilstrækkelige eller fejlbehæftede interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl samt eksterne påvirkninger.

SPARBANK arbejder kontinuerligt på at udarbejde skriftlige forretningsgange og procedurer, der mindsker de risici, der dagligt kan påvirke banken.

SPARBANK har endvidere nedsat et informationssikkerhedsudvalg, hvis hovedopgave er at øge sikkerhedsniveauet i bankens informations in- og outflow og derigennem mindske bankens operationelle risici.

De operationelle risici indgår endvidere under vurderingen og fastsættelsen af bankens individuelle solvensprocent.

1.4 Likviditets risici

SPARBANK definerer likviditetsrisiko som risiko for tab som følge af, at banken ikke kan honorere sine betalingsforpligtelser ved hjælp af de normale likviditetsreserver.

SPARBANK har generelt en god likviditetssituation og har fastlagt politikker, der sikrer, at banken også i perioder med uro på de finansielle markeder har en komfortabel likviditetssituation.

I forhold til minimumsreglerne i lov om finansiel virksomhed havde SPARBANK per 31.12.2008 en overdækning på 90 %. Dette svarer til en likviditetsoverdækning på kr. 1,88 mia.

SPARBANK udfører med jævnlige mellemrum stresstest på sin likviditet. Resultaterne af disse stresstest og scenarioanalyser bliver efterfølgende præsenteret for bankens

bestyrelse, som derigennem er med til at vurdere, om de likviditetsrisici, banken har påtaget sig, stemmer overens med bankens risikoprofil.

1.5 Forretningsrisici mm.

SPARBANK definerer forretningsrisiko som risiko for tab på grund af ændringer i eksterne forhold eller begivenheder, der skader bankens omdømme eller indtjening.

SPARBANK har kontinuerligt fokus på at tilpasse organisationen, kulturen og uddannelsesniveaueet i banken til den værende markedssituation.

Disse forhold indgår endvidere under vurderingen og fastsættelsen af bankens individuelle solvensprocent.

2. Anvendelsesområde

SPARBANK a/s
Adelgade 8
7800 Skive
Cvrnr.: 12523580

3. Basiskapital

Nedenfor er redegjort for basiskapitalen og dens bestanddele per 31.12.2008.

Opgørelse af basiskapital		I 1000 kr.
1.	Kernekapital	1.352.597
	a. Aktiekapital/garantikapital/andelskapital	120.533
	b. Overført overskud eller underskud	1.232.064
2.	Primære fradrag i kernekapital	-91.970
	a. Udskudte aktiverede skatteaktiver	-84.647
	b. Immaterielle aktiver	-7.323
3.	Kernekapital efter primære fradrag	1.260.627
4.	Hybrid kernekapital	200.000
5.	Kernekapital inklusiv hybrid kernekapital efter primære fradrag	1.460.627
6.	Andre fradrag	0
7.	Kernekapital, inkl. hybrid kernekapital, efter fradrag	1.460.627
8.	Supplerende kapital	300.000
	a. Ansvarlig lånekapital	300.000
9.	Medregnet supplerende kapital	300.000
10.	Basiskapital før fradrag	1.760.627
11.	Fradrag i basiskapital:	0
12.	Basiskapital efter fradrag	1.760.627

4. Solvenskrav og den tilstrækkelige basiskapital

I henhold til lovgivningen skal bestyrelse og direktion fastsætte SPARBANKs individuelle solvensbehov. SPARBANK har implementeret en model til opgørelse af solvensbehovet. I modellen afsættes kapital indenfor 4 risikoområder (kreditrisiko, markedsrisiko, ejendomsrisiko og øvrige risici).

Den første del af modellen indeholder en række stresstest. I disse stresstest "stresses" de enkelte regnskabsposter via 7 variable.

Variable, der er stresstestet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet:

Kapital til dækning af kreditrisici	Stigning i tab på kunder
Kapital til dækning af markedsrisici	Aktiekursfald Rentestigning
Kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	Ejendomsprisfald
Kapital til dækning af øvrige risici	Generelt fald i indtægterne Stigning i valutakursrisiko Stigning i modpartsrisiko

Det er ledelsen, der har defineret, hvilke risici, SPARBANK bør kunne modstå, og dermed hvilke variable, der skal stresstestes. Som udgangspunkt er stresstests et forsøg på at udsætte SPARBANKs regnskabstal for en række negative begivenheder – for derved at se hvorledes banken reagerer i det givne scenarium.

Resultatet af de gennemførte stresstest indgår i solvensbehovsmodellen ved, at SPARBANK som minimum skal holde en kapital, der kan dække det underskud, der ville opstå, såfremt det pågældende scenarium indtræffer. Stresstestets samlede effekt på solvensbehovet beregnes ved at sætte den samlede resultatpåvirkning i forhold til de vægtede poster. Herved fås et mål for hvor meget kapital, der skal til for at instituttet kan overleve det opstillede scenarium.

Udover de risikoområder, der medtages via stresstests, er der en lang række risikoområder, som SPARBANK har fundet relevante at medtage i vurderingen af solvensbehovet.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet:

Yderligere kapital til dækning af kreditrisici	<u>Herunder:</u> Store engagementer Svage engagementer Geografisk koncentration Erhvervsmæssig koncentration Koncentration af sikkerheder
Yderligere kapital til dækning af markedsrisici	
Yderligere kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	
Yderligere kapital til dækning af øvrige risici	<u>Herunder:</u> Operationel risiko og kontrolmiljø Strategisk risici Omdømmerisici Risici i relation til instituttets størrelse og kapitalfremskaffelse Likviditetsrisici Afviklingsrisici

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved, at ledelsen skønsmæssigt har vurderet disse risikoområders indflydelse på opgørelsen af solvensbehovet.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter SPARBANKs opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at pengeinstituttets ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at SPARBANK har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt basiskapitalen er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i SPARBANK en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet. Konkret vil det i modellen betyde, at ledelsen skal skønne over den fremtidige vækstprocent, vækstens gennemsnitlige solvensvægt og indtjeningsmarginal efter skat. Vækstforventningernes beregnede solvensbelastning vil i modellen slå direkte igennem på solvensbehovet i form af et tillæg. Dog ses der bort fra solvensbelastningen i de tilfælde, hvor der allerede er taget initiativ til en kapitaludvidelse, der vil kunne absorbere udlånsvæksten.

SPARBANK anvender standardmetoden for kreditrisiko, og de risikovægtede eksponeringer og tilhørende solvenskrav fordeler sig således:

i 1.000 kr.	Risikovægtede eksponeringer	Kapitalkravet (8% af eksponeringerne)
Offentlige enheder	23	2
Institutter	127.895	10.232
Erhvervsvirksomheder mv.	6.368.758	509.501
Detailkunder	6.530.725	522.458
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	675.909	54.073
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	570.452	45.636
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	1.200	96
Kollektive investeringsforeninger	48.263	3.861
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	136.798	10.944
i alt	14.460.024	1.156.802

Risikovægtede poster med markedsrisiko:

i 1.000 kr	Risikovægtede eksponeringer	Kapitalkravet (8% af eksponeringerne)
Gældsinstrumenter	1.163.766	93.101
Aktier	179.095	14.328
Kollektive investeringsforeninger	216.637	17.331
Valutakursrisiko	302.252	24.180
Råvarerisiko	0	0
Interne modeller	0	0
Vægtede poster med markedsrisiko i alt	1.861.750	148.940

Til opgørelse af solvenskravet for operationel risiko anvender SPARBANK basisindikatormetoden. De risikovægtede poster til operationel risiko udgør t.kr. 1.312.308 og det tilhørende kapitalkrav udgør t.kr. 104.985.

5. Modpartsrisiko

SPARBANK anvender markedsværdimetoden for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringernes størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Markedsværdimetoden er beskrevet nedenfor, og den følger beskrivelsen i § 14, stk. 3 i kapitaldækningsbekendtgørelse nr. 9094 af 1. marts 2006.

Ved markedsværdimetoden indgår markedsværdien af kontrakter med positiv markedsværdi og hovedstolene af samtlige kontrakter i kapitaldækningsopgørelsen. Markedsværdien af kontrakterne indgår med vægtene for de pågældende kontraktors restløbetid, og med vægten for de pågældende modparter.

I forbindelse med instituttets fastsættelse af den tilstrækkelige basiskapital holdes kapital svarende til 8 % af den positive markedsværdi af derivater.

I pengeinstituttets bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi således, at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten

Bankens modpartsrisiko i vægtede beløb kan ses i nedenstående tabel:

i 1000 kr.	Positiv bruttoværdi af finansielle kontrakter efter netting	Den samlede eksponeringsværdi af instituttets modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetode
Modpart med risikovægt 20 %	1.485	15.249
Modpart med risikovægt 75 %	137.651	151.760
Modpart med risikovægt 100 %	211.722	232.660

6. Kreditrisiko og udvandringsrisiko

SPARBANK følger bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. hvorfor der henvises til §§ 51-54 i bekendtgørelsen.

Definitionen på misligholdte fordringer følger samme definition som i bilag 3, punkt 20 og 21 i kapitaldækningsbekendtgørelsen (poster med restancer). Definitionen på værdiforringede fordringer (udlån og garantidebitorer hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser) følger samme definition som i bekendtgørelsen § 52, stk. 3.

I 1.000 kr.	Misligholdte fordringer*	Udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser (værdiforringede fordringer).	Nedskrivninger / hensæt primo året	Nedskrivninger / Hensættelser ultimo året	Endelig tabt afskrevet i året	Udgifter førte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden**
Offentlige myndigheder						
Landbrug, jagt skovbrug	133	5.038	2.370	4.279	62	1.971
Fiskeri						
Fremstillingsvirk., råstofudv., el-, gas-, vand- og varmeværker	11.129	185.608	46.354	70.388	1.691	25.725
Bygge- og anlægsvirksomhed	5.757	27.566	10.430	15.409	3.111	8.090
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	13.048	149.469	52.519	82.024	5.729	35.234
Transport, post og telefon	2.893	23.714	10.980	15.065	553	4.638
Kredit- og finansieringsvirk. samt forsikringsvirk.	237	265.544	755	102.419		101.664
Ejendomsadm., og -handel, forretningsservice	55.699	687.799	24.592	110.835	310	86.553
Øvrige erhverv	72.222	566.850	35.108	149.739	5.168	119.799
I alt erhverv	161.117	1.911.587	183.108	550.158	16.626	383.676
Private	123.154	282.971	107.161	177.346	7.451	77.636
I alt individuelt vurderet	284.271	2.194.559	290.269	727.504	24.077	461.312
I alt gruppevis vurderet		2.616.098	17.063	26.502		9.439

*) Denne kolonne viser i alt og ikke kun på de individuelt vurderet

**) Udgifter førte beløb beregnes som: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (indeværende år) fratrukket Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (året før) tillagt Endeligt tabt (afskrevet) i året

I nedenstående tabel er vist den geografiske fordeling af misligholdte og værdiforringerede fordringer:

Geografisk spredning af fordringer (i 1.000 kr.)		
Område	Misligholdte fordringer	Værdiforringerede fordringer
Midt- og Nordjylland	123.623	1.553.620
Syddjylland og Fyn	22.571	131.631
Sjælland og øerne (inkl. Bornholm)	6.061	29.289
København	50.793	308.210
Udland og øvrige	81.223	171.810
I alt	284.271	2.194.559

SPARBANKs samlede værdi af eksponeringerne efter nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditrisikoreduktion var pr. 31. december 2008 på t.kr. 23.658.396. Efter kreditrisikoreducerende metoder og konverteringsfaktorer, samt opdeling efter risikovægte udgør det risikovægtede beløb t.kr. 14.460.024.

I gennemsnit over året har SPARBANKs krediteksponeringer fordelt sig således

Risikovægtet krediteksponering i 1.000 kr.	Gns. i året
Offentlige enheder	8.236
Institutter	119.585
Erhvervsvirksomheder mv.	7.284.869
Detailkunder	5.223.271
Eksporeringer sikret ved pant i fast ejendom	607.478
Eksporeringer hvorpå der er restance eller overtræk	1.300.047
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	18.061
Kollektive investeringsforeninger	36.180
Eksporeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	167.224
i alt	14.764.950

Eksporeringer opdelt på de største geografiske områder:

Geografisk fordeling af krediteksponering i 1.000 kr.	Danmark	Grønland	Spanien	Frankrig	Andet
Centralregeringer eller centralbanker	361.155	0	0	0	0
Institutter	1.224.404	0	0	0	38.919
Detailkunder	10.528.275	680.372	32.132	106.174	42.436
Erhvervsvirksomheder mv.	6.713.734	1.033.472	46.019	5.841	88.926
Eksporeringer sikret ved pant i fast ejendom	1.483.441	147.789	232.155	2.858	67.370
Eksporeringer hvorpå der er restance eller overtræk	418.757	53.367	18.198	19	53.472
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	7.303	0	0	0	0
Kollektive investeringsforeninger	48.263	0	0	0	0
Eksporeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	223.545	0	0	0	0

Branchefordelingen af kreditrisikoen fordelt på eksponeringskategorierne:

Branchefordeling af eksponeringer i mio. kr.	Detailkunder	Ejendoms pant	Erhverv mv.	Institutter	Kortfrist	Øvrig kunde	Restance	Kollektive	Stater	Total
Bygge og anlæg	470	103	379	0	0	0	29	0	0	981
Ejendomshandel og udlejning	392	170	1.758	0	1	0	75	0	0	2.396
Erhvervsservice	584	57	275	0	0	0	53	0	0	969
Finansiering og forsikring	181	40	481	1.258	6	0	8	48	361	2.384
Handel og transport mv.	1.011	130	814	0	0	0	29	0	0	1.984
Industri, råstofvindning og forsyningsvirksomhed	369	22	539	0	0	0	42	0	0	973
Information og kommunikation	123	9	1	0	0	0	4	0	0	137
Kultur, fritid og anden service	111	14	10	0	0	0	2	0	0	137
Landbrug, skovbrug og fiskeri	496	76	465	0	0	0	11	0	0	1.049
Offentlig administration, undervisning og sundhed	177	23	125	0	0	0	20	0	0	345
Privatkunde	6.860	1.144	1.509	0	0	0	172	0	0	9.686
Uoplyst aktivitet	615	145	1.531	5	0	224	99	0	0	2.619
I alt	11.389	1.934	7.888	1.263	7	224	544	48	361	23.658

Fordelingen af krediteksponeringer på restløbetider:

Fordeling i 1.000 kr.	Anfordring	0-3 mdr.	3 - 12 mdr.	1 år - 5 år	Over 5 år
Centralregeringer eller centralbanker	361.155	0	0	0	0
Institutter	923.645	11.742	0	1.367	326.569
Detailkunder	68.422	1.615.907	1.075.696	5.661.918	2.967.445
Erhvervsvirksomheder mv.	11.404	1.346.648	692.544	2.267.515	3.569.881
Eksponeeringer sikret ved pant i fast ejendom	0	26.656	77.360	1.063.901	765.696
Eksponeeringer hvorpå der er restance eller overtræk	227	43.050	59.172	260.674	180.689
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	0	7.303	0	0	0
Kollektive investeringsforeninger	0	0	48.263	0	0
Eksponeeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	223.545	0	0	0	0
i alt	1.588.398	3.051.307	1.953.036	9.255.375	7.810.280

AS18	Individuelle nedskrivninger/-hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/-hensættelser		Nedskrivninger/hensættelser på tilgodehavende hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko		
	I 1.000 kr.	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer		288.303	1.966	17.063			
Bevægelser i året							
1. Valutakursregulering							
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb		511.505		9.439		6.411	10.162
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår.		-92.273	-338	-1.624			
4. Andre bevægelser		35.534		1.624			
5. Værdiregulering af overtagne aktiver							
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat		-17.192					
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer		725.877	1.627	26.502		6.411	10.162
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)		1.932.495	262.064	2.154.656	461.442	6.411	101.228

7. Kreditvurderingsbureauer

SPARBANK gør ikke brug af kreditvurderingsbureauer til beregning af størrelsen af risikovægtede eksponeringer.

8. Oplysninger om opgørelse af kreditrisiko under IRB-modellen

SPARBANK er ikke et IRB-institut.

9. Markedsrisiko

I kapitaldækningsbekendtgørelsen stilles der krav om, at banken oplyser om solvenskravene for en række risici, som opgøres under markedsrisikoområdet. Herunder ses en opgørelse af solvenskravene for de pågældende risici.

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet		1.000 kr. (vægtet beløb)
Poster med positionsrisiko:	Gældsinstrumenter	1.163.799
	Aktier mv. (inkl. Kollektive investeringsordninger)	395.732
	Råvarer	0
Poster med	Valutaposition	302.252
	Modpartsrisiko	1.092.683
	Leveringsrisiko	0

10. Oplysninger om interne modeller (VAR-modeller)

SPARBANK gør ikke brug af VAR-modeller.

11. Operationel risiko

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen skal pengeinstitutterne kapitalmæssigt afdække operationelle risici. Kapitalkravet til de operationelle risici skal dække: "Risiko for tab som følge af uheldsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

SPARBANK anvender basisindikatormetoden, jf. kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 18, til opgørelse af kapitalkravet til de operationelle risici. Det betyder, at kapitalkravet til de operationelle risici opgøres til: 15 pct. af de gennemsnitlige "basisindtægter" de seneste 3 år. Basisindtægterne er summen af nettorentindtægter og ikke-renterelaterede nettoindtægter.

Banken gennemfører imidlertid løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor under bankens opgørelse af solvensbehovet.

12. Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

SPARBANK har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. SPARBANK påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et regionalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. SPARBANK regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

SPARBANK havde per 31.12.2008 aktier i 15 af disse såkaldte sektorselskaber hvoraf de alle var unoteret. Ingen af disse selskaber gav anledning til fradrag i kernekapitalen.

Den bogførte værdi af disse aktier var per den 31. december 2008 på t.kr. 214.737 hvilket sammenlignet med ult. 2007 (t.kr. 232.904) svarer til et fald på t.kr. 18.166. Denne stigning kan opsplittes i følgende dele:

Ændring i bogført værdi af sektoraktier (i 1.000 kr.)	
Årets tilgang	17.098
Årets afgang	-13.968
Årets opskrivninger	9.507
Årets nedskrivninger	-7.298
Tilbageførte op- og nedskriv.	-23.505
I alt	-18.166

13. Renterisici i positioner udenfor handelsbeholdningen

Renterisiko er opgjort, som det tab SPARBANK vil blive udsat for ved en 1 procentpoint parallelforskydning af renteniveauet i samtlige valutaer (omregnet til DKK). Renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen udgjorde i 2008 t.kr. 6.027.

Renterisiko bliver opgjort engang om måneden i forbindelse med den centrale risikostyring.

14. Oplysninger vedrørende securitiseringer

Da SPARBANK ingen positioner i securiterede produkter.

15. Oplysninger vedrørende opgørelse af kreditrisiko i IRB-institutter

SPARBANK er ikke et IRB-institut.

16. Oplysninger vedrørende de kreditrisikoreducerende metoder

SPARBANK har endnu ikke taget balanceført netting eller netting under strengen i anvendelse.

SPARBANK ønsker at reducere risikoen på de enkelte engagementer så godt som muligt og modtager i den forbindelse de sikkerheder i form af fysiske aktiver, værdipapirer, transporter, garantier mv., der er mulighed for. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom, værdipapirer, transporter, løsøre samt køretøjer.

Værdifastsættelsen af sikkerheder tager udgangspunkt i en forsigtig vurdering, hvor værdien opgøres i en situation, hvor det er SPARBANK, der skal realisere pantet. Modtagne sikkerheder reguleres løbende ud fra interne retningslinjer.

I solvensopgørelse medregnes sikkerheder, der kan anvendes som kreditsubstituerende og kreditreducerende under standardmetoden. De medregnede værdier efter volatilitetsjusteringer er opgjort til:

Kreditsubstituerende sikkerheder (garantier og kreditderivater) i 1.000 kr.	
Centralregeringer eller centralbanker	0
Regionale eller lokale myndigheder	0
Offentlige enheder	0
Multilaterale udviklingsbanker	0
Internationale organisationer	0
Institutter	73
Erhvervsvirksomheder mv.	60.951
Detailkunder	1.139
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	0
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	135
Dækkede obligationer	0
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	0
Kollektive investeringsforeninger	0
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	0
i alt	62.298

Kreditreducerende sikkerheder (værdipapirer, kontant indestående m.v.) i 1.000 kr.	
Centralregeringer eller centralbanker	0
Regionale eller lokale myndigheder	0
Offentlige enheder	0
Multilaterale udviklingsbanker	0
Internationale organisationer	0
Institutter	299.853
Erhvervsvirksomheder mv.	231.306
Detailkunder	178.333
Eksporeringer sikret ved pant i fast ejendom	26.200
Eksporeringer hvorpå der er restance eller overtræk	0
Dækkede obligationer	0
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	0
Kollektive investeringsforeninger	0
Eksporeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	0
i alt	735.692

17. Oplysninger om avancerede målemetoder til opgørelse af operationel risiko

SPARBANK bruger ikke avancerede målemetoder til opgørelse af operationel risiko.

